

KRITIKA

Na svoji njivi

ODER

Ivan Cankar:
Pohujšanje v dolini šentflorjanski
 Režija: Eduard Miler
 SNG Drama, MGL, Cankarjev dom

●●●●●

✍️ Nika Leskovšek

Eduard Miler spretno razreši dilemo odrske postavitve simptomatskega in večno modnega in teksta Pohujšanje v dolini šentflorjanski: kako združiti zaprto zatohlost lepe doline šentflorjanske, njeno mentalno zakotnost, predvsem pa skrivaštvo in potlačene (politične) hibe, ki so pod stalnim drobnogledom, z veličino in odprtostjo Gallusove dvorane. Scenografski domislek Branka Hojnika prizorišče postavi v

Šentflorjanci dobesedno stopajo po rodni zemlji in simptomatično, tu in tam izgrebejo kakšnega okostnjaka ali skrito prigrabljeno premoženje.

eksterier in epsko razpre planjave rodne grude. Predstava kot domači vseslovenski gledališki produkt si – končno! – ne pomišlja v popolnosti izrabiti redkega privilegija velikega prizorišča. Mestoma uradni ceremonial – razumljivo, saj se predstava odvrti med enim in drugim političnim govorom – izrabi ves razpoložljivi tehnični arzenal Cankarjevega doma: od velikanske, vizualno atraktivne in idejno močne črno-bele videoprojekcije Ateja Tutte, ki spretno kombinira v času zazankani video z neposrednim prenosom, namerno manipulira s popačeno perspektivo, povečavo in odsevom Šentflorjancev, do tega, da igralci dobesedno stopajo po rodni zemlji in, simptomatično, tu in tam izgrebejo kakšnega okostnjaka ali skrito prigrabljeno premoženje; uporabljen je vrtljivi oder, iz orkestrske jame se v živo razlega eklektična, mestoma domačijska ali pa sakralna glasbena nota, na odru zborovsko petje in igra v toge kostime zapetega kokošnjaka z minuciozno, a bravurozno izdelanimi karakternimi skicami.

Predstava, o kateri bi se dalo tako gledališko kot idejno precej razpisati, spektakel izrabi za idejno jasen in prizemljen koncept predstave, ki podčrta tudi krčenje prostora umetnosti in njen izgon v polje političnega. Gre za pregledno demonstracijo raznovrstnih političnih mahinacij, od slovenske zastave, ki jo veter odnaša v napačno smer, do pokornosti prefinjeni umetelni sprenevedavosti zlodejevskega prišleka, Petra.

Začne se v močnem prizoru z resnobnim Primožem Pirnatom, v radikalnem političnem govoru župana njegovim rodoljubom, čednostnim Šentflorjancem, po katerem sledi slavnostna »zatvoritev«, z žičnato »tehnično oviro«, ki bo obvarovala čednostno šentflorjansko dolino, ter se nato razpusti v komičnem poskusu absurdnega komuniciranja Šentflorjancev z zunanjostjo.

Cankarjev tekst je s finimi posegi monološko zgoščen v dramaturgiji Žanine Mirčevske in decentno pripeljan do satirične ostrine. Milerjeva režija nastavi vse uprizoritvene parametre za naslajanje ob samodejnem šentflorjanskem avto-blamiranju. Precej predstavi pridoda nepredvidljiva zasedba Šentflorjancev in zlodejevskega para, prebrisanega in prekaljenega Uroša Smoleja kot Petra, medtem ko je Jancinta (Maša Kagao Knez), tokrat končno njegova enakovredna, porogljivo ošabna partnerica.

Predstava ali farsa v treh aktih je idejno in konceptualno močno zasnovana: prvi akt – fobični pogled Šentflorjancev na tuje in umetno(st), drugi akt – neolepšani tuji pogled na hlapčevstvo Šentflorjancev, in tretji – veselo slavlje, slavnostno podjarmljenje in postavitve tujega na piedestal z ironičnim blagoslovom nič krivega, kratkovidnega učitelja (Igor Samobor).

Ideja sicer ni povsod enako jasno prezentna ter mestoma popušča v dramatičnosti; idejno manj prepričljivi sta spektakelsko površinski koreografija in glasba. Čisti estetski užitek pa je kalejdoskopska kombinacija režije, videa in luči v mnogopomenskem prizoru Petrovega izsiljevanja, ki razkriva preteklost v svetlobnih režah in večperspektivničnem hkratnem pogledu.✕